

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ТЕРНОПІЛЬСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РІШЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

30 березня 2017 року

м. Тернопіль

№ 04 - р/к

Справа № 838-ЗМС

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

Адміністративна колегія Тернопільського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 838 - ЗМС про порушення товариством з обмеженою відповідальністю «Зебріна» (місцезнаходження: проспект Московський, 89, м. Харків, ідентифікаційний код 39801818) законодавства про захист економічної конкуренції та подання Другого відділу досліджень і розслідувань від 10.03.2017 № 17 «Про попередні висновки по справі № 838 – ЗМС»,

ВСТАНОВИЛА:

З метою здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції на регіональних ринках роздрібної торгівлі скрапленим газом в якості моторного пального в Тернопільській області, територіальним відділенням проведено дослідження діяльності суб'єктів господарювання на означеному ринку.

За результатами дослідження, розпорядженням адміністративної колегії Тернопільського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України від 22 грудня 2015 року № 79-рп/к розпочато розгляд справи у зв'язку з наявністю в діях товариства з обмеженою відповідальністю «Зебріна» ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції.

За результатами збору та аналізу доказів у справі виявлено.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Зебріна» (надалі – ТОВ «Зебріна», Товариство) діє відповідно до статуту, затвердженого протоколом установчих зборів учасників товариства від 25.05.2015 №1 та зареєстрованого державним реєстратором 26.05.2015 за № 16461020000009799.

Згідно із даними Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань ТОВ «Зебріна» є юридичною особою, основний вид діяльності - роздрібна торгівля паливом (КВЕД - 2010 47.30).

ТОВ «Зебріна» розпочало свою діяльність на ринку роздрібної торгівлі скрапленим газом в якості моторного пального в межах Тернопільської області 3 серпня 2015 року. Реалізація скрапленого газу в якості моторного пального здійснювалася під брендом «Авіас-ПЛЮС» (ліцензійний договір від 31.07.2016 № 15-100 укладений із приватним акціонерним товариством «Авіас Плюс») через 8 АЗС, які Товариство орендувало в ТОВ «Тернопіль-нафта ЛТД».

У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» ТОВ «Зебріна» є суб'єктом господарювання.

У відповідності до вимог Закону України «Про захист економічної конкуренції», Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 5 березня 2002 року №49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 1 квітня 2002 року за №317/6605 (надалі - Методика), територіальним відділенням проведено аналіз ринків роздрібної торгівлі скрапленням газом в якості моторного пального.

Відповідно до пункту 2.2 Методики при здійсненні даного дослідження використовуються ті етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, що відповідають фактичним обставинам, зокрема особливостям товару, структурі ринку тощо.

Визначення об'єктів аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

Об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:

- ТОВ «Зебріна», яке здійснює роздрібну торгівлю скрапленням газом в якості моторного пального через мережу автомобільних заправних станцій (надалі – АЗС);
- роздрібна торгівля скрапленням газом в якості моторного пального.

Визначення товарних меж ринку.

Ринок товару (товарний ринок) – це сфера обороту товару, на який протягом певного часу і в межах певної території є попит та пропозиція.

Пунктом 5.1 Методики визначено, що товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

Скраплений газ - суміш пропану та бутану, яку отримують із нафти та газового конденсату та використовують як моторне пальне для автомобільного транспорту.

Згідно із Правилами роздрібної торгівлі нафтопродуктами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 20 грудня 1997 року № 1442, роздрібна торгівля скрапленням газом здійснюється через мережу автозаправних станцій, що призначені для відпуску споживачам скрапленого газу.

Під роздрібною торгівлею розуміється продаж скрапленого газу кінцевому споживачу, який використовує цей товар як пальне, незалежно від форми розрахунку (готівкова, безготівкова, талони, тощо).

Основною споживчою властивістю послуг із роздрібної торгівлі скрапленням газом в якості моторного пального є його відпуск на АЗС із застосуванням спеціального обладнання (газороздавальних колонок).

Слід зазначити, що в якості пального застосовується стиснений природний газ. Проте, транспортний засіб, обладнаний газобалонною установкою для роботи двигуна на скрапленому газі, технічно непридатний для використання стисненого газу, оскільки для цього необхідне обладнання, яке суттєво відрізняється за технічними характеристиками. Переобладнання автомобіля для роботи на стисненому газі тягне за собою значні витрати, що є бар'єром до переходу на використання стисненого природного газу замість скрапленого газу.

Таким чином, скраплений газ в якості моторного пального не є взаємозамінним товаром із стисненим природним газом.

В якості моторного пального, можуть використовуватися також світлі нафтопродукти (моторні бензини та дизельне пальне).

Проте, використання скрапленого газу, як заміника моторних бензинів чи дизельного пального, потребує технічного переобладнання автомобіля, що тягне за собою додаткові витрати споживача і є певним бар'єром переходу від одного виду пального на інший.

Крім того, роздрібні ціни на скраплений газ в якості моторного пального, як правило, є нижчі, ніж на моторні бензини та дизельне пальне.

Так, наприклад, станом на 25 листопада 2015 року роздрібні ціни на світлі нафтопродукти у Тернопільській області становили: низькооктанові бензини - 16,90 -17,50 грн./л,

бензин А-92 – 17,80 -19,99 грн./л, бензин А-95 – 18,30 - 20,99 грн./л, дизельне пальне – 16,40 – 17,99 грн./л. В той же час роздрібні ціни на скраплений газ в якості моторного пального становили 10,40 – 10,69 грн./л.

Враховуючи наведене, світлі нафтопродукти не є взаємозамінним товаром із скрапленим газом в якості моторного пального.

Таким чином, товарними межами ринку є роздрібна торгівля скрапленим газом в якості моторного пального.

Визначення територіальних (географічних) меж ринку.

Відповідно до пункту 6.1 Методики, територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої, з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи) є неможливим або недоцільним.

При визначенні територіальних меж ринку враховувалися такі фактори:

- місце розташування АЗС;
- транспортні витрати споживачів на придбання товарів;
- неможливість переміщення пропозиції товару;
- роздрібні ціни на суміжних територіях.

АЗС ТОВ «Зебріна», як правило, знаходяться на території певного населеного пункту Тернопільської області.

Транспортні витрати споживачів на придбання скрапленого газу в якості моторного пального за межами населеного пункту залежать від відстані розташування найближчої АЗС до цього населеного пункту. При визначенні мінімально можливої відстані за межами населеного пункту враховано витрати на придбання товару (транспортні витрати та витрати часу), які є істотними порівняно з ціною товару. Істотними розглядаються витрати, що перевищують 5 відсотків загальної вартості товару.

Так, для заправки автомобіля, обладнаного газобалонною установкою (ємність газового балону 40 л), споживачу необхідно 425,20 грн. (при середній вартості 1 літри скрапленого газу в якості моторного пального у Тернопільській області в жовтні 2015 року в розмірі 10,63 грн./л.).

При умові придбання скрапленого газу в якості моторного пального на АЗС, яка розташована на відстані понад 10 км від населеного пункту, споживачі будуть зазнавати додаткових витрат (експлуатаційні витрати - ремонт та технічне обслуговування автомобіля, витрати мастильних матеріалів, знос автомобільної резини тощо) на подолання даної відстані (в прямому та зворотному напрямках – більше 20 км) у розмірі більше 21,26 грн. (при середніх витратах пального на 10 км пробігу – 1 літр пального). В даному випадку для заправки автомобіля (ємність газового балону 40 л) споживачу необхідно більше 446,46 грн., що перевищує 5 відсотків загальної вартості товару. При цьому, відсутність інформації щодо ціни, за якою реалізується пальне на найближчих АЗС, додаткові зусилля та витрати часу є додатковими бар'єрами для здійснення такої поїздки.

Таким чином, для споживачів підвищення роздрібною вартості 1 літра скрапленого газу в якості моторного пального на 5 відсотків обумовлює економічну недоцільність переміщення транспортного засобу на відстань понад 10 км, оскільки споживач несе додаткові витрати часу, коштів, тощо.

Транспортні витрати на придбання скрапленого газу в якості моторного пального для транзитних споживачів залежать від відстані розташування АЗС до автомагістральних шляхів. Водії, які прямують трасою, можуть без додаткових транспортних витрат заправлятися скрапленим газом в якості моторного пального на АЗС, розташованих уздовж автомобільних шляхів, а заїжджати на АЗС, що знаходяться на певній відстані (навіть незначній) від траси, автомобілістам економічно невигідно. При цьому, додатковими бар'єрами для здійснення такої поїздки та відхилення від маршруту є додаткові зусилля та витрати часу.

Переміщення пропозиції товару є неможливим, оскільки споживач може заправити автомобіль скрапленим газом в якості моторного пального лише на АЗС.

Враховуючи наведене територіальними межами ринків визначено:

1) м. Підгайці Підгаєцького району Тернопільської області.

У даних територіальних межах реалізація скрапленого газу в якості моторного пального здійснюється лише на АЗС ТОВ «Зебріна» (вул. Шевченка, 58б, м. Підгайці, АЗС №33). Дана АЗС розміщена вздовж територіальної автомобільної дороги Т 09-03 «Галич – Підгайці – Сатанів».

Географічно найближчими АЗС, на яких здійснюється реалізація скрапленого газу в якості моторного пального іншими суб'єктами господарювання, до АЗС ТОВ «Зебріна» №33 є АЗС, які знаходяться в м. Бережани Бережанського району (ПАТ «Укрнафта») на відстані 27,3 км, смт. Козова Козівського району (ПАТ «Укрнафта») – 30,8 км.

Власникам (юридичним та фізичним особам) транспортного засобу, обладнаного газобалонною установкою та з потребою в заправці скрапленим газом в якості моторного пального, які перебувають у зазначених територіальних межах, користуватися послугами АЗС, що знаходяться в інших населених пунктах Тернопільської області є недоцільним, оскільки вони зазнаватимуть додаткових витрат пов'язаних з придбанням пального (у середньому 1 літр пального на 10 км пробігу), необхідного для подолання відстані, експлуатаційними витратами (ремонт та технічне обслуговування автомобіля, витрати мастильних матеріалів тощо) та витратами часу.

Так, наприклад, пересічному споживачу, який перебуває в м. Підгайці Підгаєцького району Тернопільської області, де знаходиться АЗС ТОВ «Зебріна» № 33, щоб придбати скраплений газ в якості моторного пального на АЗС інших суб'єктів господарювання, які є географічно найближчими до зазначеної АЗС Товариства, необхідно подолати відстань близько 54,6 – 61,6 км (у прямому та зворотньому напрямках), витративши при цьому додаткові кошти на подолання даної відстані (близько 5,5 – 6,2 літри пального). В той же час, споживач може придбати пальне на АЗС Товариства № 33, не затрачаючи значних коштів на подолання відстані в межах населеного пункту (до 1 літри пального).

Крім того, роздрібні ціни на скраплений газ в якості моторного пального на АЗС інших суб'єктів господарювання, які є географічно найближчими до АЗС ТОВ «Зебріна», у 2015 році не суттєво відрізнялися від роздрібних цін на даний вид пального на зазначеній АЗС Товариства (різниця в цінах становила до 5%).

2) смт. Гусятин Гусятинського району Тернопільської області.

У зазначених територіальних межах реалізація скрапленого газу в якості моторного пального здійснюється через 2 АЗС, які знаходяться по вул. Лепкого, 155, смт. Гусятин (АЗС №23 ТОВ «Зебріна») та вул. Тернопільська, 9, смт. Гусятин (ПрАТ «Автотехсервіс») відстань між якими становить 2,9 км.

Зазначена АЗС ТОВ «Зебріна» розміщена біля територіальної автомобільної дороги Т20-11 «Копичинці – Гусятин».

Географічно найближчими АЗС, на яких здійснюється реалізація скрапленого газу в якості моторного пального іншими суб'єктами господарювання, до АЗС ТОВ «Зебріна» №23 є АЗС, які знаходяться в м. Копичинці Гусятинського району (приватний підприємець Влізло Любомира Богданівна) на відстані 21,1 км, с. Оришківці Гусятинського району (приватний підприємець Угляр Любомир Іванович) – 25,1 та м. Чортків Чортківського району (ПрАТ «Автотехсервіс», ТОВ «Вог Рітейл», ПрАТ «Новагаз», ПАТ «Укрнафта») - більше 35 км.

Власникам (юридичним та фізичним особам) транспортного засобу, обладнаного газобалонною установкою та з потребою в заправці скрапленим газом в якості моторного пального, які перебувають у зазначених територіальних межах, користуватися послугами АЗС, що знаходяться в інших населених пунктах Тернопільської області є недоцільним, оскільки вони зазнаватимуть додаткових витрат пов'язаних з придбанням пального (у середньому 1 літр пального на 10 км пробігу), необхідного для подолання відстані, експлуатаційними витратами (ремонт та технічне обслуговування автомобіля, витрати мастильних матеріалів тощо) та витратами часу.

Так, наприклад, пересічному споживачу, який перебуває смт. Гусятин Гусятинського району Тернопільської області, де знаходиться АЗС ТОВ «Зебріна» № 23, щоб придбати скраплений газ в якості моторного пального на АЗС інших суб'єктів господарювання, які є географічно найближчими до зазначеної АЗС Товариства, необхідно подолати відстань близько 42,2 - 70 км (у прямому та зворотньому напрямках), витративши при цьому додаткові кошти на подолання даної відстані (близько 4,2 – 7,0 літри пального). В той же час, споживач може придбати пальне на АЗС, які знаходяться у визначених територіальних межах, не затрачаючи значних коштів на подолання відстані в межах населеного пункту (до 1 літри пального).

Крім того, роздрібні ціни на скраплений газ в якості моторного пального на АЗС інших суб'єктів господарювання, які є географічно найближчими до АЗС ТОВ «Зебріна», у 2015 році не суттєво відрізнялися від роздрібних цін на даний вид пального на зазначеній АЗС Товариства (різниця в цінах становила до 5%).

3) смт. Залізці Зборівського району Тернопільської області

У даних територіальних межах реалізація скрапленого газу в якості моторного пального здійснюється лише на АЗС ТОВ «Зебріна» (вул. Шевченка, 125, смт. Залізці, АЗС № 34), яка розміщена вздовж регіональної автомобільної дороги Р 39 «Броди – Тернопіль».

Географічно найближчими АЗС, на яких здійснюється реалізація скрапленого газу в якості моторного пального іншими суб'єктами господарювання, до АЗС ТОВ «Зебріна» №34 є АЗС, які знаходяться в с. Млинівці Зборівського району (ПАТ «Укрнафта») на відстані 27,8 км, м. Почаїв Кременецького району (ТОВ «Вог Рітейл») – 33,6 км та м. Збараж Збарзького району (ПАТ «Укрнафта») 39,5 км.

Власникам (юридичним та фізичним особам) транспортного засобу, обладнаного газобалонною установкою та з потребою в заправці скрапленим газом в якості моторного пального, які перебувають у зазначених територіальних межах, користуватися послугами АЗС, що знаходяться в інших населених пунктах Тернопільської області є недоцільним, оскільки вони зазнаватимуть додаткових витрат пов'язаних з придбанням пального (у середньому 1 літр пального на 10 км пробігу), необхідного для подолання відстані, експлуатаційними витратами (ремонт та технічне обслуговування автомобіля, витрати мастильних матеріалів тощо) та витратами часу.

Так, наприклад, пересічному споживачу, який перебуває в смт. Залізці Зборівського району Тернопільської області, де знаходиться АЗС ТОВ «Зебріна» № 34, щоб придбати скраплений газ в якості моторного пального на АЗС інших суб'єктів господарювання, які є географічно найближчими до зазначеної АЗС Товариства, необхідно подолати відстань близько 55,6 – 79 км (у прямому та зворотньому напрямках), витративши при цьому додаткові кошти на подолання даної відстані (близько 5,6 – 7,9 літрів пального). В той же час, споживач може придбати пальне на АЗС Товариства № 34, не затрачаючи значних коштів на подолання відстані в межах населеного пункту (до 1 літри пального).

Крім того, роздрібні ціни на скраплений газ в якості моторного пального на АЗС інших суб'єктів господарювання, які є географічно найближчими до АЗС ТОВ «Зебріна», у 2015 році не суттєво відрізнялися від роздрібних цін на даний вид пального на зазначеній АЗС Товариства (різниця в цінах становила до 5%).

4) м. Заліщики Заліщицького району Тернопільської області.

У даних територіальних межах реалізація скрапленого газу в якості моторного пального здійснюється лише на АЗС ТОВ «Зебріна» (вул. Ст. Бандери, 116, м. Заліщики, АЗС № 30). Дана АЗС розміщена на автомобільній дорозі міжнародного значення М19 «Доманове–Ковель – Чернівці – Тереще», що передбачає можливість заправки транзитного транспорту.

Географічно найближчими АЗС, на яких здійснюється реалізація скрапленого газу в якості моторного пального іншими суб'єктами господарювання, до АЗС ТОВ «Зебріна» №30 є АЗС, які знаходяться в м. Чортків Чортківського району Тернопільської області (ПрАТ «Автотехсервіс», ТОВ «Вог Рітейл», ПрАТ «Новагаз», ПАТ «Укрнафта») на відстані близь-

ко 46 км, м. Борщів Борщівського району Тернопільської області (ПАТ «Укрнафта», ТОВ «Стейт Оіл») – близько 44 км.

Власникам (юридичним та фізичним особам) транспортного засобу, обладнаного газобалонною установкою та з потребою в заправці скрапленим газом в якості моторного пального, які перебувають у зазначених територіальних межах чи проїжджають автодорогою, користуватися послугами АЗС, що знаходяться в інших населених пунктах Тернопільської області є недоцільним, оскільки вони зазнаватимуть додаткових витрат пов'язаних з придбанням пального (у середньому 1 літр пального на 10 км пробігу), необхідного для подолання відстані, експлуатаційними витратами (ремонт та технічне обслуговування автомобіля, витрати мастильних матеріалів тощо) та витратами часу.

Так, наприклад, пересічному споживачу, який перебуває в м. Заліщики Заліщицького району Тернопільської області, де знаходиться АЗС ТОВ «Зебріна» № 30, щоб придбати скраплений газ в якості моторного пального на АЗС інших суб'єктів господарювання, які є географічно найближчими до зазначеної АЗС Товариства, необхідно подолати відстань близько 86,6 - 92 км (у прямому та зворотньому напрямках), витративши при цьому додаткові кошти на подолання даної відстані (близько 8,7 – 9,2 літри пального). В той же час, споживач може придбати пальне на АЗС Товариства № 30, не затрачаючи значних коштів на подолання відстані в межах населеного пункту (до 1 літри пального). Аналогічне стосується і транзитних споживачів.

Крім того, роздрібні ціни на скраплений газ в якості моторного пального на АЗС інших суб'єктів господарювання, які є географічно найближчими до АЗС ТОВ «Зебріна», у 2015 році не суттєво відрізнялися від роздрібних цін на даний вид пального на зазначеній АЗС Товариства (різниця в цінах становила до 5%).

Таким чином, територіальними межами ринку є:

- м. Підгайці Підгаєцького району Тернопільської області;
- смт. Гусятин Гусятинського району Тернопільської області;
- смт. Залізці Зборівського району Тернопільської області;
- м. Заліщики Заліщицького району Тернопільської області.

Часові межі ринку.

Пунктом 7.3. Методики передбачено, що проміжок часу менший, ніж один рік, може визначатися часовими межами ринку за умов, що період повного обороту авансованого капіталу у виробництві відповідного товару є значно менший, ніж один рік.

Для здійснення діяльності на ринку роздрібної торгівлі скрапленим газом в якості моторного пального в територіальних межах м. Підгайці Підгаєцького району Тернопільської області, смт. Гусятин Гусятинського району Тернопільської області, смт. Залізці Зборівського району Тернопільської області та м. Заліщики Заліщицького району Тернопільської області ТОВ «Зебріна» орендує у ТОВ «Тернопіль-нафта ЛТД» стаціонарні заправники газом (Договір оренди № 76-ТН від 01 серпня 2015 року), які використовуються на АЗС, зокрема на АЗС №23, №30, №33 та №34.

Відповідно до Протоколу погодження ціни до Договору оренди №76-ТН від 01.08.2015 ціна за оренду об'єктів, що орендуються (стаціонарні заправники газом) становить 20 000,00 грн. (з ПДВ) щомісячно.

ТОВ «Зебріна» для надання послуг з роздрібною торгівлю скрапленим газом в якості моторного пального здійснює закупку даного виду пального. Так, у вересні 2015 року Товариство закупило скраплений газ в якості моторного пального для подальшої його реалізації через 8 АЗС на суму 2 481,829 тис. грн., без ПДВ (лист ТОВ «Зебріна» від 30.10.2014 №49).

Протягом вересня 2015 року ТОВ «Зебріна» реалізовано скрапленого газу в якості моторного пального через усі орендовані АЗС на суму 3 149,427 тис. грн. (лист ТОВ «Зебріна» від 26.01.2016 №6).

Наведене вказує, що період повного обороту авансованого капіталу послуг роздрібної торгівлі скрапленням газом в якості моторного пального значно менший одного року (близько 1 місяця).

Таким чином, часовими межами ринків роздрібної торгівлі скрапленням газом в якості моторного пального у визначених територіальних межах визначено серпень – грудень 2015 року.

Бар'єри вступу на ринок потенційних конкурентів.

Бар'єрами для вступу нових потенційних конкурентів на ринок роздрібної торгівлі скрапленням газом в якості моторного пального є:

- адміністративні обмеження, пов'язані з необхідністю одержання згоди органів місцевого самоврядування на земельну ділянку для розміщення АЗС, а також дозволів органів екологічної безпеки, охорони праці, пожежного нагляду тощо на здійснення діяльності пов'язаної із реалізацією скрапленого газу в якості моторного пального;

- капітальні витрати, так як будівництво АЗС вимагає значних інвестицій тощо.

Тобто, існують бар'єри вступу на зазначений ринок потенційних учасників у короткий строк.

Установлення монопольного (домінуючого) становища

Протягом серпня – грудня 2015 року на ринку роздрібної торгівлі скрапленням газом в якості моторного пального в територіальних межах:

- м. Підгайці Підгаєцького району Тернопільської області, смт. Залізці Зборівського району Тернопільської області та м. Заліщики Заліщицького району Тернопільської області здійснювало діяльність лише ТОВ «Зебріна»

Частка ТОВ «Зебріна» на ринку роздрібної торгівлі скрапленням газом в якості моторного пального у зазначених територіальних межах становить 100 відсотків.

- смт. Гусятин Гусятинського району Тернопільської області здійснювали діяльність ТОВ «Зебріна» та ПрАТ «Автотехсервіс». Через АЗС, які знаходяться в смт. Гусятин Гусятинського району, зазначеними суб'єктами господарювання реалізовано в даний період загальною 125,967 тис. літрів скрапленого газу в якості моторного пального, з них через АЗС ТОВ «Зебріна» - 109,297 тис. літрів.

Частка ТОВ «Зебріна» на ринку роздрібної торгівлі скрапленням газом в якості моторного пального у зазначених територіальних межах становить 86,77 відсотків.

Листом від 26.01.2016 №6 Товариство повідомило, що «конкуренції з боку інших суб'єктів на ринку скрапленого газу ТОВ «Зебріна» не зазнавала».

Частиною другою статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, що монопольним (домінуючим) вважається становище суб'єкта господарювання, частка якого на ринку товару 35 відсотків, якщо він не доведе, що зазнає значної конкуренції.

В ході розгляду справи ТОВ «Зебріна» не надало доказів, що воно зазнає значної конкуренції на ринках роздрібної торгівлі скрапленого газу в якості моторного пального у визначених територіальних межах.

Враховуючи наведене, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», Методики, ТОВ «Зебріна» протягом серпня-грудня 2015 року займало монопольне (домінуюче) становище на ринках роздрібної торгівлі скрапленням газом в якості моторного пального в територіальних межах:

- м. Підгайці Підгаєцького району Тернопільської області з часткою 100 відсотків;
- смт. Гусятин Гусятинського району Тернопільської області з часткою 86,77 відсотків;
- смт. Залізці Зборівського району Тернопільської області з часткою 100 відсотків;
- м. Заліщики Заліщицького району Тернопільської області з часткою 100 відсотків.

За результатами проведеного територіальним відділенням моніторингу у жовтні 2015 року виявлено підвищення роздрібних цін на скраплений газ в якості моторного пального (надалі – скраплений газ) на АЗС ТОВ «Зебріна», зокрема, на АЗС № 23 (вул. Лепкого, 155, смт. Гусятин), АЗС № 33 (вул. Шевченка, 58б, м. Підгайці), АЗС № 30 (вул. С. Бандери, 115, м. Заліщики), АЗС № 34 (вул. Шевченка, 125, смт. Залізці).

Відповідно до пояснення ТОВ «Зебріна» (лист від 30.10.2015 №49) «*передумовами зміни роздрібних цін на скраплений газ у період вересня – жовтня 2015 року впливає ряд чинників, які можуть формувати роздрібну ціну на скраплений газ. Одним із таких чинників є зміна ціни на ринку, в тому числі закупівельних. Враховуючи, що господарська діяльність підприємства здійснюється для досягнення економічних результатів та з метою отримання прибутку, ціни на скраплений газ можуть коливатися в залежності від закупівельної ціни із прогнозуванням її росту. При здійсненні господарської діяльності на формування ціни також в основному впливає транспортування скрапленого газу на місця їх безпосередньої реалізації (АГЗС), утримання АГЗС та заробітну плату працівникам*».

В ході провадження у справі територіальним відділенням проаналізовано матеріали щодо порядку формування ТОВ «Зебріна» роздрібних цін на скраплений газ у жовтні 2015 року на АЗС Товариства, зокрема, на:

1) АЗС № 23 (вул. Лепкого, 155, смт. Гусятин) (надалі - АЗС №23).

У вересні - жовтні 2015 року ТОВ «Зебріна» здійснювало закупівлю скрапленого газу у ТОВ «ТД Прикарпаттянафтотрейд» (Договір поставки № Г-008/п від 31.08.2015), ТОВ «Гарант-УТН» (Договори поставки № ГУ-0013 від 01.09.2015, № ГУ-0046 від 05.09.2015, № ГУ-0254 від 01.10.2015, № ГУ-0293 від 09.10.2015, № ГУ-0328 від 15.10.2015, № ГУ-0359 від 21.10.2015).

Відповідно до пункту 3.1 розділу 3 «Спосіб виконання договору» зазначених договорів умови поставки – склад Покупця (АЗС), допускається постачання товару кількома партіями.

Роздрібні ціни на скраплений газ на АЗС ТОВ «Зебріна» у жовтні 2015 року встановлювалися відповідно до Наказів директора Товариства.

Динаміка зміни роздрібних цін на АЗС № 23 ТОВ «Зебріна» у жовтні 2015 року та закупівельних цін у вересні-жовтні 2015 року наведена в таблиці:

Дата зміни роздрібною ціни на скраплений газ	Роздрібна ціна, АЗС № 23, грн./л	Дата закупки скрапленого газу	Закупівельна ціна, грн./т (без ПДВ)
01.10.2015	7,80	05.09.2015	12400
		01.10.2015	12300
09.10.2015	7,90	09.10.2015	12400
	8,00		
12.10.2015	8,60		
13.10.2015	8,90		
15.10.2015	9,20	15.10.2015	12500
16.10.2015	9,50		
19.10.2015	9,70		
20.10.2015	9,95		
22.10.2015	10,25	21.10.2015	12600
30.10.2015	10,30		

Дані таблиці вказують, що:

- протягом 12 - 13 жовтня 2015 року відбулося зростання роздрібних цін на скраплений газ, які ТОВ «Зебріна» встановлювало на АЗС № 23 при не змінних закупівельних цінах, зокрема, 12.10.2015 з 8,00 грн./л до 8,60 грн./л. (на 7,5 %), 13.10.2015 з 8,60 грн./л до 8,90 грн./л (на 3,45%);

- у період з 16.10.2015 по 20.10.2015 (включно) відбулося поступове зростання роздрібних цін на скраплений газ, які ТОВ «Зебріна» встановлювало на АЗС №23 з 9,50 грн./л до 9,95 грн./л (на 4,73%), закупівельні ціни у цей період не змінювалися;

- 30 жовтня 2015 року при відсутності зміни закупівельних цін ТОВ «Зебріна» на АЗС №23 збільшило роздрібні ціни на скраплений газ на 0,05 грн. л., порівняно із 22 жовтнем 2015 року (з 10,25 грн./л. до 10,30 грн./л);

- 01.10.2015 закупівельна ціна на скраплений газ зменшилася на 0,80 %, порівняно із 05.09.2015;

- закупівельна ціна на скраплений газ протягом жовтня 2015 року збільшилася лише на 2,44 %, порівняно із ціною станом на 01.10.2015.

Наведене вказує, що зростання роздрібних цін на скраплений газ у жовтні 2015 року на АЗС № 23 ТОВ «Зебріна» не залежало від росту закупівельних цін.

Розрахунок вартості товарів (робіт, послуг), відповідно до нормативно-правових актів, включає усі витрати, які безпосередньо відносяться до об'єкту розрахунку. При цьому, витрати розподіляються на кожний об'єкт витрат з використанням бази розподілу (заробітної плати, обсягу послуг, прямих витрат тощо) при нормальній потужності.

Листом від 23.01.2016 №6 Товариство повідомило, що *«ТОВ «Зебріна» при веденні своєї господарської діяльності здійснює реалізацію нафтопродуктів та скрапленого газу. Загальновиробничі витрати формуються в загальному по підприємству та включають в себе витрати на реалізацію, як нафтопродуктів так і скрапленого газу. Таким чином облік витрат по підприємству окремо не ведеться»*. При цьому, ТОВ «Зебріна» не надала відомостей щодо витрат на реалізацію пального в загальному по підприємству.

Відсутність обліку витрат на реалізацію скрапленого газу на АЗС ТОВ «Зебріна» свідчить про безпідставне підняття роздрібних цін на даний вид пального у жовтні 2015 року.

Територіальним відділенням проведено порівняння темпів росту роздрібних цін на скраплений газ на АЗС ТОВ «Зебріна» з темпами росту споживчих цін на паливо та мастила в Україні та Тернопільській області у жовтні 2015 року. Результати зведено в таблицю:

Зростання роздрібних цін на скраплений газ АЗС №23 Товариства, %	Зростання (зниження) споживчих цін на паливо та мастила, % (порівняно з вереснем 2015 року)	
	по Україні*	по Тернопільській області **
+ 32,05	-1,0	-0,7

* за даними Державної служби статистики України;

** за даними Головного управління статистики в Тернопільській області (www.te.ukrstat.gov.ua).

Дані таблиці вказують, що у жовтні 2015 року на АЗС №23 ТОВ «Зебріна» відбувалося зростання роздрібних цін на скраплений газ при зменшенні споживчих цін на паливо та мастила в Україні та Тернопільській області.

Слід зауважити, що у жовтні 2015 року відмічено зростання роздрібних цін на скраплений газ на окремих АЗС Тернопільської області. Проте, таке підняття роздрібних цін було обґрунтоване і, як правило, залежало, від росту закупівельних цін на даний вид пального. Наприклад, ціна закупки ПрАТ «Автотехсервіс» станом на 21.10.2015, порівняно із 28.09.2015, зросла на 47,7 % (з 6,35 грн./л. до 9,38 грн./л.). При цьому, роздрібна ціна на скраплений газ на АЗС даного суб'єкта господарювання у період з 1 по 21 жовтня 2015 року зросла на 26,6 % (з 7,90 грн./л. до 10,00 грн./л.).

Встановлені на АЗС ТОВ «Зебріна» роздрібні ціни на скраплений газ у окремі періоди жовтня 2015 року були вищими від роздрібних цін на даний вид пального на АЗС інших суб'єктів господарювання в Тернопільській області, зокрема, на АЗС ПрАТ «Автотехсервіс», ПП «Стрілець», ТОВ «Люкс», ФОП Угляр Л.І, тощо.

Так, наприклад, на АЗС ТОВ «Зебріна» з 12.10.2015 по 16.10.2015 роздрібні ціни на скраплений газ були вищими на 0,10-0,40 грн./л. від роздрібних цін на даний вид пального на АЗС ПрАТ «Автотехсервіс», з 13.10.2015 по 22.10.2015 – на 0,11 – 1,46 грн./л. від роздрібних цін на даний вид пального на АЗС ПП «Стрілець».

Таке встановлення роздрібних цін на скраплений газ можливе тільки у зв'язку з тим, що ТОВ «Зебріна» займає монопольне (домінуюче) становище на ринку роздрібної торгівлі скрапленим газом в якості моторного пального в територіальних межах смт. Гусятин Гусятинського району Тернопільської області та не зазнає значної конкуренції на ньому, тобто може диктувати свої умови продажу товару, підвищувати ціни на товари і підтримувати їх на рівні, що перевищує рівень обумовлений конкуренцією на ринку.

Дії ТОВ «Зебріна» по безпідставному підняттю роздрібних цін на скраплений газ в смт. Гусятин Гусятинського району Тернопільської області у жовтні 2015 року є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним становищем в частині встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

2) АЗС № 33 (вул. Шевченка, 58б, м. Підгайці) (надалі - АЗС №33).

У вересні - жовтні 2015 року ТОВ «Зебріна» здійснювало закупівлю скрапленого газу у ТОВ «ТД Прикарпаттянафтотрейд» (Договір поставки № Г-008/п від 31.08.2015), ТОВ «Гарант-УТН» (Договори поставки № ГУ-0013 від 01.09.2015, № ГУ-0046 від 05.09.2015, № ГУ-0254 від 01.10.2015, № ГУ-0293 від 09.10.2015, № ГУ-0328 від 15.10.2015, № ГУ-0359 від 21.10.2015).

Відповідно до пункту 3.1 розділу 3 «Спосіб виконання договору» зазначених договорів умови поставки – склад Покупця (АЗС), допускається постачання товару кількома партіями.

Роздрібні ціни на скраплений газ на АЗС ТОВ «Зебріна» у жовтні 2015 року встановлювалися відповідно до Наказів директора Товариства.

Динаміка зміни роздрібних цін на АЗС № 33 ТОВ «Зебріна» у жовтні 2015 року та закупівельних цін у вересні-жовтні 2015 року наведена в таблиці:

Дата зміни роздрібної ціни на скраплений газ	Роздрібна ціна, АЗС № 33, грн./л	Дата закупки скрапленого газу	Закупівельна ціна, грн./т (без ПДВ)
01.10.2015	7,90	05.09.2015	12400
		01.10.2015	12300
09.10.2015	8,00	09.10.2015	12400
12.10.2015	8,60		
13.10.2015	8,90		
15.10.2015	9,20		
16.10.2015	9,50	15.10.2015	12500
19.10.2015	9,70		
20.10.2015	9,95		
22.10.2015	10,25		
30.10.2015	10,30	21.10.2015	12600

Дані таблиці вказують, що:

- протягом 12 - 13 жовтня 2015 року відбулося зростання роздрібних цін на скраплений газ, які ТОВ «Зебріна» встановлювало на АЗС № 33 при не змінних закупівельних цінах, зокрема, 12.10.2015 з 8,00 грн./л до 8,60 грн./л. (на 7,5 %), 13.10.2015 з 8,60 грн./л до 8,90 грн./л (на 3,45%);

- у період з 16.10.2015 по 20.10.2015 (включно) відбулося поступове зростання роздрібних цін на скраплений газ, які ТОВ «Зебріна» встановлювало на АЗС № 33 з 9,50 грн./л до 9,95 грн./л (на 4,73%), закупівельні ціни у цей період не змінювалися;

- 30 жовтня 2015 року при відсутності зміни закупівельних цін ТОВ «Зебріна» на АЗС № 33 збільшило роздрібні ціни на скраплений газ на 0,05 грн. л., порівняно із 22 жовтнем 2015 року (з 10,25 грн./л. до 10,30 грн./л);

- 01.10.2015 закупівельна ціна на скраплений газ зменшилася на 0,80 %, порівняно із 05.09.2015;

- закупівельна ціна на скраплений газ протягом жовтня 2015 року збільшилася лише на 2,44 %, порівняно із ціною станом на 01.10.2015.

Наведене вказує, що зростання роздрібних цін на скраплений газ у жовтні 2015 року на АЗС № 33 ТОВ «Зебріна» не залежало від росту закупівельних цін.

Розрахунок вартості товарів (робіт, послуг), відповідно до нормативно-правових актів, включає усі витрати, які безпосередньо відносяться до об'єкту розрахунку. При цьому, витрати розподіляються на кожний об'єкт витрат з використанням бази розподілу (заробітної плати, обсягу послуг, прямих витрат тощо) при нормальній потужності.

Листом від 23.01.2016 №6 ТОВ Товариство повідомило, що *«ТОВ «Зебріна» при веденні своєї господарської діяльності здійснює реалізацію нафтопродуктів та скрапленого газу. Загальновиробничі витрати формуються в загальному по підприємству та включають в себе витрати на реалізацію, як нафтопродуктів так і скрапленого газу. Таким чином облік витрат по підприємству окремо не ведеться»*. При цьому, ТОВ «Зебріна» не надала відомостей щодо витрат на реалізацію пального в загальному по підприємству.

Відсутність обліку витрат на реалізацію скрапленого газу на АЗС ТОВ «Зебріна» свідчить про безпідставне підняття роздрібних цін на даний вид пального у жовтні 2015 року.

Територіальним відділенням проведено порівняння темпів росту роздрібних цін на скраплений газ на АЗС ТОВ «Зебріна» з темпами росту споживчих цін на паливо та мастила в Україні та Тернопільській області у жовтні 2015 року. Результати зведено в таблицю:

Зростання роздрібних цін на скраплений газ АЗС № 30 Товариства, %	Зростання (зниження) споживчих цін на паливо та мастила, % (порівняно з вереснем 2015 року)	
	по Україні*	по Тернопільській області **
+ 30,38	-1,0	-0,7

* за даними Державної служби статистики України;

** за даними Головного управління статистики в Тернопільській області (www.te.ukrstat.gov.ua).

Дані таблиці вказують, що у жовтні 2015 року на АЗС № 33 ТОВ «Зебріна» відбувалося зростання роздрібних цін на скраплений газ при зменшенні споживчих цін на паливо та мастила в Україні та Тернопільській області.

Слід зауважити, що у жовтні 2015 року відмічено зростання роздрібних цін на скраплений газ на окремих АЗС Тернопільської області. Проте, таке підняття роздрібних цін було обґрунтоване і, як правило, залежало, від росту закупівельних цін на даний вид пального. Наприклад, ціна закупки ПрАТ «Автотехсервіс» станом на 21.10.2015, порівняно із 28.09.2015, зросла на 47,7 % (з 6,35 грн./л. до 9,38 грн./л.). При цьому, роздрібна ціна на скраплений газ на АЗС даного суб'єкта господарювання у період з 1 по 21 жовтня 2015 року зросла на 26,6 % (з 7,90 грн./л. до 10,00 грн./л.).

Встановлені на АЗС ТОВ «Зебріна» роздрібні ціни на скраплений газ у окремі періоди жовтня 2015 року були вищими від роздрібних цін на даний вид пального на АЗС інших суб'єктів господарювання в Тернопільській області, зокрема, на АЗС ПрАТ «Автотехсервіс», ПП «Стрілець», ТОВ «Люкс», ФОП Угляр Л.І, тощо.

Так, наприклад, на АЗС ТОВ «Зебріна» з 12.10.2015 по 16.10.2015 роздрібні ціни на скраплений газ були вищими на 0,10-0,40 грн./л. від роздрібних цін на даний вид пального

на АЗС ПрАТ «Автотехсервіс», з 13.10.2015 по 22.10.2015 – на 0,11 – 1,46 грн./л. від роздрібних цін на даний вид пального на АЗС ПП «Стрілець».

Таке встановлення роздрібних цін на скраплений газ можливе тільки у зв'язку з тим, що ТОВ «Зебріна» займає монопольне (домінуюче) становище на ринку роздрібною торгівлі скрапленим газом в якості моторного пального в територіальних межах м. Підгайці Підгаєцького району Тернопільської області та не зазнає значної конкуренції на ньому, тобто може диктувати свої умови продажу товару, підвищувати ціни на товари і підтримувати їх на рівні, що перевищує рівень обумовлений конкуренцією на ринку.

Дії ТОВ «Зебріна» по безпідставному підняттю роздрібних цін на скраплений газ в м. Підгайці Підгаєцького району Тернопільської області є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним становищем в частині встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

3) АЗС № 30 (вул. С. Бандери, 116, м. Заліщики) (надалі - АЗС №30).

У вересні - жовтні 2015 року ТОВ «Зебріна» здійснювало закупівлю скрапленого газу у ТОВ «ТД Прикарпаттянафтотрейд» (Договір поставки № Г-008/п від 31.08.2015), ТОВ «Гарант-УТН» (Договори поставки № ГУ-0013 від 01.09.2015, № ГУ-0046 від 05.09.2015, № ГУ-0254 від 01.10.2015, № ГУ-0293 від 09.10.2015, № ГУ-0328 від 15.10.2015, № ГУ-0359 від 21.10.2015).

Відповідно до пункту 3.1 розділу 3 «Спосіб виконання договору» зазначених договорів умови поставки – склад Покупця (АЗС), допускається постачання товару кількома партиями.

Роздрібні ціни на скраплений газ на АЗС ТОВ «Зебріна» у жовтні 2015 року встановлювалися відповідно до Наказів директора Товариства.

Динаміка зміни роздрібних цін на АЗС № 30 ТОВ «Зебріна» у жовтні 2015 року та закупівельних цін у вересні-жовтні 2015 року наведена в таблиці:

Дата зміни роздрібною ціни на скраплений газ	Роздрібна ціна, АЗС № 30, грн./л	Дата закупки скрапленого газу	Закупівельна ціна, грн./т (без ПДВ)
01.10.2015	7,85	05.09.2015	12400
		01.10.2015	12300
09.10.2015	7,90	09.10.2015	12400
	8,00		
	8,60		
	8,90		
15.10.2015	9,20	15.10.2015	12500
16.10.2015	9,50		
19.10.2015	9,70		
20.10.2015	9,95		
22.10.2015	10,25	21.10.2015	12600
30.10.2015	10,30		

Дані таблиці вказують, що:

- протягом 12 - 13 жовтня 2015 року відбулося зростання роздрібних цін на скраплений газ, які ТОВ «Зебріна» встановлювало на АЗС № 30 при не змінних закупівельних цінах, зокрема, 12.10.2015 з 8,00 грн./л до 8,60 грн./л. (на 7,5 %), 13.10.2015 з 8,60 грн./л до 8,90 грн./л (на 3,45%);

- у період з 16.10.2015 по 20.10.2015 (включно) відбулося поступове зростання роздрібних цін на скраплений газ, які ТОВ «Зебріна» встановлювало на АЗС № 30 з 9,50 грн./л до 9,95 грн./л (на 4,73%), закупівельні ціни у цей період не змінювалися;

- 30 жовтня 2015 року при відсутності зміни закупівельних цін ТОВ «Зебріна» на АЗС № 30 збільшило роздрібні ціни на скраплений газ на 0,05 грн. л., порівняно із 22 жовтнем 2015 року (з 10,25 грн./л. до 10,30 грн./л);

- 01.10.2015 закупівельна ціна на скраплений газ зменшилася на 0,80 %, порівняно із 05.09.2015;

- закупівельна ціна на скраплений газ протягом жовтня 2015 року збільшилася лише на 2,44 %, порівняно із ціною станом на 01.10.2015.

Наведене вказує, що зростання роздрібних цін на скраплений газ у жовтні 2015 року на АЗС № 30 ТОВ «Зебріна» не залежало від росту закупівельних цін.

Розрахунок вартості товарів (робіт, послуг), відповідно до нормативно-правових актів, включає усі витрати, які безпосередньо відносяться до об'єкту розрахунку. При цьому, витрати розподіляються на кожний об'єкт витрат з використанням бази розподілу (заробітної плати, обсягу послуг, прямих витрат тощо) при нормальній потужності.

Листом від 23.01.2016 №6 Товариство повідомило, що *«ТОВ «Зебріна» при веденні своєї господарської діяльності здійснює реалізацію нафтопродуктів та скрапленого газу. Загальновиробничі витрати формуються в загальному по підприємству та включають в себе витрати на реалізацію, як нафтопродуктів так і скрапленого газу. Таким чином облік витрат по підприємству окремо не ведеться»*. При цьому, ТОВ «Зебріна» не надала відомостей щодо витрат на реалізацію пального в загальному по підприємству.

Відсутність обліку витрат на реалізацію скрапленого газу на АЗС ТОВ «Зебріна» свідчить про безпідставне підняття роздрібних цін на даний вид пального у жовтні 2015 року.

Територіальним відділенням проведено порівняння темпів росту роздрібних цін на скраплений газ на АЗС ТОВ «Зебріна» з темпами росту споживчих цін на паливо та мастила в Україні та Тернопільській області у жовтні 2015 року. Результати зведено в таблицю:

Зростання роздрібних цін на скраплений газ АЗС №30 Товариства, %	Зростання (зниження) споживчих цін на паливо та мастила, % (порівняно з вереснем 2015 року)	
	по Україні*	по Тернопільській області **
+ 31,21	-1,0	-0,7

* за даними Державної служби статистики України;

** за даними Головного управління статистики в Тернопільській області (www.te.ukrstat.gov.ua).

Дані таблиці вказують, що у жовтні 2015 року на АЗС № 30 ТОВ «Зебріна» відбувалося зростання роздрібних цін на скраплений газ при зменшенні споживчих цін на паливо та мастила в Україні та Тернопільській області.

Слід зауважити, що у жовтні 2015 року відмічено зростання роздрібних цін на скраплений газ на окремих АЗС Тернопільської області. Проте, таке підняття роздрібних цін було обгрунтоване і, як правило, залежало, від росту закупівельних цін на даний вид пального. Наприклад, ціна закупки ПрАТ «Автотехсервіс» станом на 21.10.2015, порівняно із 28.09.2015, зросла на 47,7 % (з 6,35 грн./л. до 9,38 грн./л.). При цьому, роздрібна ціна на скраплений газ на АЗС даного суб'єкта господарювання у період з 1 по 21 жовтня 2015 року зросла на 26,6 % (з 7,90 грн./л. до 10,00 грн./л.).

Встановлені на АЗС ТОВ «Зебріна» роздрібні ціни на скраплений газ у окремі періоди жовтня 2015 року були вищими від роздрібних цін на даний вид пального на АЗС інших суб'єктів господарювання в Тернопільській області, зокрема, на АЗС ПрАТ «Автотехсервіс», ПП «Стрілець», ТОВ «Люкс», ФОП Угляр Л.І, тощо.

Так, наприклад, на АЗС ТОВ «Зебріна» з 12.10.2015 по 16.10.2015 роздрібні ціни на скраплений газ були вищими на 0,10-0,40 грн./л. від роздрібних цін на даний вид пального

на АЗС ПрАТ «Автотехсервіс», з 13.10.2015 по 22.10.2015 – на 0,11 – 1,46 грн./л. від роздрібних цін на даний вид пального на АЗС ПП «Стрілець».

Таке встановлення роздрібних цін на скраплений газ можливе тільки у зв'язку з тим, що ТОВ «Зебріна» займає монопольне (домінуюче) становище на ринку роздрібної торгівлі скрапленим газом в якості моторного пального в територіальних межах м. Заліщики Заліщицького району Тернопільської області та не зазнає значної конкуренції на ньому, тобто може диктувати свої умови продажу товару, підвищувати ціни на товари і підтримувати їх на рівні, що перевищує рівень обумовлений конкуренцією на ринку.

Дії ТОВ «Зебріна» по безпідставному підняттю роздрібних цін на скраплений газ в м. Заліщики Заліщицького району Тернопільської області у жовтні 2015 року є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним становищем в частині встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

4) АЗС № 34 (вул. Шевченка, 125, смт. Залізці) (надалі - АЗС №34).

У вересні - жовтні 2015 року ТОВ «Зебріна» здійснювало закупівлю скрапленого газу у ТОВ «ТД Прикарпаттянафтотрейд» (Договір поставки № Г-008/п від 31.08.2015), ТОВ «Гарант-УТН» (Договори поставки № ГУ-0013 від 01.09.2015, № ГУ-0046 від 05.09.2015, № ГУ-0254 від 01.10.2015, № ГУ-0293 від 09.10.2015, № ГУ-0328 від 15.10.2015, № ГУ-0359 від 21.10.2015).

Відповідно до пункту 3.1 розділу 3 «Спосіб виконання договору» зазначених договорів умови поставки – склад Покупця (АЗС), допускається постачання товару кількома партиями.

Роздрібні ціни на скраплений газ на АЗС ТОВ «Зебріна» у жовтні 2015 року встановлювалися відповідно до Наказів директора Товариства.

Динаміка зміни роздрібних цін на АЗС №34 ТОВ «Зебріна» у жовтні 2015 року та закупівельних цін у вересні-жовтні 2015 року наведена в таблиці:

Дата зміни роздрібної ціни на скраплений газ	Роздрібна ціна, АЗС № 34, грн./л	Дата закупки скрапленого газу	Закупівельна ціна, грн./т (без ПДВ)
01.10.2015	7,90	05.09.2015	12400
		01.10.2015	12300
09.10.2015	8,00	09.10.2015	12400
12.10.2015	8,60		
13.10.2015	8,90		
15.10.2015	9,20		
16.10.2015	9,50	15.10.2015	12500
19.10.2015	9,70		
20.10.2015	9,95		
22.10.2015	10,25		
30.10.2015	10,30	21.10.2015	12600

Дані таблиці вказують, що:

- протягом 12 - 13 жовтня 2015 року відбулося зростання роздрібних цін на скраплений газ, які ТОВ «Зебріна» встановлювало на АЗС № 34 при не змінних закупівельних цінах, зокрема, 12.10.2015 з 8,00 грн./л до 8,60 грн./л. (на 7,5 %), 13.10.2015 з 8,60 грн./л до 8,90 грн./л (на 3,45%);

- у період з 16.10.2015 по 20.10.2015 (включно) відбулося поступове зростання роздрібних цін на скраплений газ, які ТОВ «Зебріна» встановлювало на АЗС № 34 з 9,50 грн./л до 9,95 грн./л (на 4,73%), закупівельні ціни у цей період не змінювалися;

- 30 жовтня 2015 року при відсутності зміни закупівельних цін ТОВ «Зебріна» на АЗС №34 збільшило роздрібні ціни на скраплений газ на 0,05 грн. л., порівняно із 22 жовтнем 2015 року (з 10,25 грн./л. до 10,30 грн./л.);

- 01.10.2015 закупівельна ціна на скраплений газ зменшилася на 0,80 %, порівняно із 05.09.2015;

- закупівельна ціна на скраплений газ протягом жовтня 2015 року збільшилася лише на 2,44 %, порівняно із ціною станом на 01.10.2015.

Наведене вказує, що зростання роздрібних цін на скраплений газ у жовтні 2015 року на АЗС № 34 ТОВ «Зебріна» не залежало від росту закупівельних цін.

Розрахунок вартості товарів (робіт, послуг), відповідно до нормативно-правових актів, включає усі витрати, які безпосередньо відносяться до об'єкту розрахунку. При цьому, витрати розподіляються на кожний об'єкт витрат з використанням бази розподілу (заробітної плати, обсягу послуг, прямих витрат тощо) при нормальній потужності.

Листом від 23.01.2016 №6 Товариство повідомило, що «ТОВ «Зебріна» при веденні своєї господарської діяльності здійснює реалізацію нафтопродуктів та скрапленого газу. Загальновиробничі витрати формуються в загальному по підприємству та включають в себе витрати на реалізацію, як нафтопродуктів так і скрапленого газу. Таким чином облік витрат по підприємству окремо не ведеться». При цьому, ТОВ «Зебріна» не надала відомостей щодо витрат на реалізацію пального в загальному по підприємству.

Відсутність обліку витрат на реалізацію скрапленого газу на АЗС ТОВ «Зебріна» свідчить про безпідставне підняття роздрібних цін на даний вид пального у жовтні 2015 року.

Територіальним відділенням проведено порівняння темпів росту роздрібних цін на скраплений газ на АЗС ТОВ «Зебріна» з темпами росту споживчих цін на паливо та мастила в Україні та Тернопільській області у жовтні 2015 року. Результати зведено в таблицю:

Зростання роздрібних цін на скраплений газ АЗС № 34 Товариства, %	Зростання (зниження) споживчих цін на паливо та мастила, % (порівняно з вереснем 2015 року)	
	по Україні*	по Тернопільській області **
+ 30,38	-1,0	-0,7

* за даними Державної служби статистики України;

** за даними Головного управління статистики в Тернопільській області (www.te.ukrstat.gov.ua).

Дані таблиці вказують, що у жовтні 2015 року на АЗС № 34 ТОВ «Зебріна» відбувалося зростання роздрібних цін на скраплений газ при зменшенні споживчих цін на паливо та мастила в Україні та Тернопільській області.

Слід зауважити, що у жовтні 2015 року відмічено зростання роздрібних цін на скраплений газ на окремих АЗС Тернопільської області. Проте, таке підняття роздрібних цін було обґрунтоване і, як правило, залежало, від росту закупівельних цін на даний вид пального. Наприклад, ціна закупки ПрАТ «Автотехсервіс» станом на 21.10.2015, порівняно із 28.09.2015, зросла на 47,7 % (з 6,35 грн./л. до 9,38 грн./л.). При цьому, роздрібна ціна на скраплений газ на АЗС даного суб'єкта господарювання у період з 1 по 21 жовтня 2015 року зросла на 26,6 % (з 7,90 грн./л. до 10,00 грн./л.).

Встановлені на АЗС ТОВ «Зебріна» роздрібні ціни на скраплений газ у окремі періоди жовтня 2015 року були вищими від роздрібних цін на даний вид пального на АЗС інших суб'єктів господарювання в Тернопільській області, зокрема, на АЗС ПрАТ «Автотехсервіс», ПП «Стрілець», ТОВ «Люкс», ФОП Угляр Л.І, тощо.

Так, наприклад, на АЗС ТОВ «Зебріна» з 12.10.2015 по 16.10.2015 роздрібні ціни на скраплений газ були вищими на 0,10-0,40 грн./л. від роздрібних цін на даний вид пального на АЗС ПрАТ «Автотехсервіс», з 13.10.2015 по 22.10.2015 – на 0,11 – 1,46 грн./л. від роздрібних цін на даний вид пального на АЗС ПП «Стрілець».

Таке встановлення роздрібних цін на скраплений газ можливе тільки у зв'язку з тим, що ТОВ «Зебріна» займає монопольне (домінуюче) становище на ринку роздрібно торгівлі скрапленим газом в якості моторного пального в територіальних межах смт. Залізці Зборівського району Тернопільської області та не зазнає значної конкуренції на ньому, тобто може диктувати свої умови продажу товару, підвищувати ціни на товари і підтримувати їх на рівні, що перевищує рівень обумовлений конкуренцією на ринку.

Дії ТОВ «Зебріна» по безпідставному підняттю роздрібних цін на скраплений газ в смт. Залізці Зборівського району Тернопільської області у жовтні 2015 року є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним становищем в частині встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

На виконання пункту 26 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції (Правила розгляду справ), затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року за №5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за №90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року за №169-р) (зі змінами) територіальним відділенням листом від 10.03.2017 № 12/210 надіслано Товариству копію подання від 10.03.2017 №17 «Про попередні висновки по справі № 838 –ЗМС» (надалі – подання).

На подання Товариство не надало своїх пояснень чи заперечень.

Згідно із статтею 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, передбачене пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

В ході провадження по справі територіальним відділенням надіслано Товариству вимогу від 10.03.2017 № 12/211 (реєстроване поштове відправлення від 10.03.2017 № 4600202218387) з терміном надання інформації до 23.03.2017 щодо надання копії Звіту про фінансові результати за 2016 рік або Довідки про дохід (виручку) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) ТОВ «Зебріна» за 2016 рік.

Відповідно до даних Українського державного підприємства поштового зв'язку «Укрпошта» (<http://services.ukrposhta.ua>) відправлення за номером 4600202218387 вручене за довіреністю 21.03.2017.

Станом на 30.03.2017 відповіді на зазначену вимогу до територіального відділення від Товариства не надходило.

Частиною п'ятої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» визначено, якщо відповідач на вимогу голови територіального відділення не надав розмір доходу (виручки), штраф, передбачений абзацом другої частини другої цієї статті, накладається у розмірі до двадцяти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Дохід Товариства від реалізації скрапленого газу на АЗС протягом періоду, який досліджувався в ході розгляду справи, складає: *[інформація з обмеженим доступом]*.

При визначенні суми штрафу враховується:

- порушення законодавства про захист економічної конкуренції вчинено вперше.

Враховуючи викладене, керуючись статтями 7 і 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 і 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482, та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету

України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), адміністративна колегія Тернопільського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

ПОСТАНОВИЛА:

1. Визнати, що товариство з обмеженою відповідальністю «Зебріна» (місцезнаходження: проспект Московський, 89, м. Харків, ідентифікаційний код 39801818) протягом серпня – грудня 2015 року займало монопольне (домінуюче) становище з часткою, що перевищує 35 %, на ринках роздрібної торгівлі скрапленим газом в якості моторного пального в територіальних межах:

- смт. Гусятин Гусятинського району Тернопільської області;
- м. Заліщики Заліщицького району Тернопільської області;
- м. Підгайці Підгаєцького району Тернопільської області;
- смт. Залізці Зборівського району Тернопільської області.

2. Визнати дії товариства з обмеженою відповідальністю «Зебріна» по безпідставному підняттю роздрібних цін на скраплений газ в якості моторного пального в смт. Гусятин Гусятинського району Тернопільської області у жовтні 2015 року порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним становищем в частині встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. Відповідно до статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене в пункті 2 цього рішення, накласти на товариство з обмеженою відповідальністю «Зебріна» штраф у розмірі 23 884 (двадцять три тисячі вісімсот вісімдесят чотири) гривні.

4. Визнати дії товариства з обмеженою відповідальністю «Зебріна» по безпідставному підняттю роздрібних цін на скраплений газ в якості моторного пального в м. Заліщики Заліщицького району Тернопільської області у жовтні 2015 року порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним становищем в частині встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

5. Відповідно до статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене в пункті 4 цього рішення, накласти на товариство з обмеженою відповідальністю «Зебріна» штраф у розмірі 46 314 (сорок шість тисяч триста чотирнадцять) гривень.

6. Визнати дії товариства з обмеженою відповідальністю «Зебріна» по безпідставному підняттю роздрібних цін на скраплений газ в якості моторного пального в м. Підгайці Підгаєцького району Тернопільської області у жовтні 2015 року порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним становищем в частині встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

7. Відповідно до статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене в пункті 6 цього рішення, накласти на товариство з обмеженою відповідальністю «Зебріна» штраф у розмірі 45 481 (сорок п'ять тисяч чотириста вісімдесят одна) гривня.

8. Визнати дії товариства з обмеженою відповідальністю «Зебріна» по безпідставному підняттю роздрібних цін на скраплений газ в якості моторного пального в смт. Залізці

Зборівського району Тернопільської області у жовтні 2015 року порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50 та пунктом 1 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у вигляді зловживання монопольним становищем в частині встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку.

9. Відповідно до статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення законодавства про захист економічної конкуренції, зазначене в пункті 8 цього рішення, на товариство з обмеженою відповідальністю «Зебріна» штраф у розмірі 29 023 (двадцять дев'ять тисяч двадцять три) гривні.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Тернопільського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду у двомісячний строк з дня його одержання.

Члени колегії:

Р.В.Лецишин, голова територіального відділення

Н.Є.Чорномаз, заступник голови територіального відділення

Н.С.Біловус, начальник другого відділу досліджень і розслідувань

А.Г.Левченко, начальник першого відділу досліджень і розслідувань